

EV Haridus- ja Teadusministeerium ning Eesti Muusikaõpetajate Liit kuulutavad välja

V muusikaõpetuse olümpiaadi

Olümpiaadi patroon on Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia rektor professor

Peep Lassmann

OLÜMPIAADI JUHEND

Muusikaõpetuse olümpiaadi korraldavad Eesti Muusikaõpetajate Liit ning Haridus- ja Teadusministeerium.

Olümpiaadi eesmärgid :

- luua muusikaliselt andekatele lastele võimalus ja motivatsioon muusikaliseks eneseväljenduseks;
- arendada muusikalist kirjaoskust kui eeldust loominguliseks tegevuseks;
- väärtustada muusikaõpetust kui loovainet riiklikus õppekavas;
- laiendada võimalusi muusikaliseks omaloominguks (teose loomiseks võib kasutada vokaali, akustilisi muusikainstrumente ning elektroakustilisi, audiovisuaalseid ja multimeedia vahendeid).

Muusikaõpetuse olümpiaad viiakse läbi 2009/2010 õppeaastal VI-VII klasside (noorem rühm) ja gümnaasiumiklasside (vanem rühm) õpilastele kahes voorus:

- piirkondlik voor – 7. veebruaril 2010.a. maakonnas/linnas;
- üleriigiline voor - 20. veebruaril 2010.a. Tallinnas, Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias (Rävala pst. 16).

Ülesanded koostatakse nooremas rühmas II kooliastme ning vanemas rühmas III kooliastme õpitulemustest lähtuvalt.

Olümpiaadi mõlemad voorud toimuvad ühtsete küsimuste alusel, mille koostamise eest vastutab Eesti Muusikaõpetajate Liidu poolt moodustatud olümpiaadi komisjon.

Olümpiaadist osavõtjate hindamine nii piirkondlikus kui ka üleriigilises voorus toimub kahes vanuserühmas - noorem rühm ja vanem rühm.

Olümpiaadi töökeeled on VI-VII klassis eesti ja vene keel, gümnaasiumis eesti keel.

Piirkondlik voor

Piirkondlik voor toimub **7. veebruaril 2010, algusega kell 10.00**

Olümpiaadi piirkondliku vooru korraldab selleks moodustatud maakonna/linna komisjon. Piirkondliku vooru olümpiaadikomisjoni esimehe nime ja e-posti aadressi palume teatada 22. jaanuariks 2010 aadressil ene@ema.edu.ee

Olümpiaadi piirkondlikus voorus osalevad järgmised maakonnad/linnad:

Harjumaa, Hiiumaa, Ida-Virumaa, Järvamaa, Jõgevamaa, Läänemaa, Lääne-Virumaa, Narva, Põlvamaa, Pärnu, Pärnumaa, Raplamaa, Saaremaa, Tallinn, Tartu, Tartumaa, Valgamaa, Viljandimaa, Võrumaa.

Olümpiaadi läbiviimiseks vajalikud vahendid:

1. muusikakeskus muusika kuulamiseks (CD)
2. aparatuur DVD näitamiseks
3. klaver
4. elektroakustilised, audiovisuaalsed ja multimeedia vahendid (omaloominguks selle žanri valinud osalejatel palume eelnevalt täpsustada vahendite vajadust/võimalust oma maakonna/linna olümpiaadikomisjoniga)

Ülesanded ning lahendused koos hindamisjuhendiga saadetakse maakonna/linna haridusametisse 29. jaanuariks 2010.

Piirkondliku vooru töid hindab 3-5 liikmeline žürii. Tulemused vormistatakse protokollidena ning saadetakse elektrooniliselt olümpiaadikomisjonile aadressil ene@ema.edu.ee hiljemalt 12. veebruariks 2010.

Piirkondliku vooru võitjate kirjalikud tööd palume saata üleriigilisele žüriile 12. veebruariks 2010 ning lisada nendele:

- a) kaaskiri, milles teatatakse piirkonna poolt olümpiaadi lõppvoorude suunatud õpilaste andmed;
- b) piirkondliku vooru täielikud protokollid (paberkandjal) vastavalt näidisele (ees- ja perekonnanimi, kool, klass, õppekeel, aineõpetaja, ülesannete eest saadud punktid ning punktide kogusumma);
- c) vanemas rühmas osalenu omaloominguline teos noodistatult või žanripetsiifikast lähtuva salvestisena.

Materjalid palume saata aadressil:

Ene Kangron
Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia
Rävala pst 16
10 143 Tallinn
Märksõna - Muusikaolümpiaad 2010

Üleriigiline voor

Muusikaõpetuse üleriigiline voor toimub 20. veebruaril 2010 Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias, Rävala pst 16; Tallinn.

Üleriigilises voorus osaleb iga linna/maakonna vastava vanuserühma võitja. Tallinnal on võimalus saata lõppvooru viis õpilast mõlemast vanuserühmast.

Lõppvooru kutsutute nimekirjad avalikustatakse olümpiaadide veebilehel 15.02.2010 www.ttkool.ut.ee/olympiaadid ja Eesti Muusikaõpetajate Liidu kodulehel www.emol.ee

Üleriigilise vooru orienteeruv ajakava

(täpsustatud ajakava saadetakse piirkondliku olümpiaadi komisjoni esimehele ning avalikustatakse EMÕLiidu veebilehel www.emol.ee).

20. veebruar 2010

10.00 Osavõtjate registreerimine

11.00 Olümpiaadi avamine

11.15-12.00 Kirjalikud ülesanded

12.00-13.00 Noodist laulmine

13.30-15.00 Õpitud laulu esitamine (avalik esinemine)

15.30-17.00 Omaloomingu esitamine (avalik esinemine)

17.00-17.30 Diskussioon olümpiaadist osavõtjatega.

17.30 – 18.45 Kokkuvõtted ja autasustamine, olümpiaadi lõppkontsert

Olümpiaadi üleriigilisse vooru kutsutud õpilased (võistlejad) kindlustatakse olümpiaadi toimumise ajal tasuta öömaja ja lõunasöögiga. Ööbimise soovist teatada hiljemalt 6. veebruariks 2010 e-posti aadressil: Inge.Raudsepp@ekk.edu.ee

Õpilastega kaasas oleva täiskasvanu ja kaasesineja(te) komandeerimiskulud katab lähetaja.

Autasustamine

Kõiki osalejaid autasustatakse punktide kogusummast lähtuvalt kuld-, hõbe- või pronksdiplomiga.

Eripreemiatega autasustatakse erinevate voorude silmapaistvamaid esinejaid.

Olümpiaadi sisu

VI-VII klass

Olümpiaad koosneb neljast osast.

I osa – muusikalis-teoreetiline osa, mille sisu lähtub põhikooli II kooliastme õpitulemustest:

1) kirjalikud ülesanded, sh küsimused, mis koostatakse kahe veebilehe põhjal:

Teatri- ja Muusikamuuseum www.tmm.ee

Rahvusoper Estonia http://junior.opera.ee/et/rahvusoper_estonia

2) muusika kuulamine

Kirjalike ülesannete (sh muusika kuulamine) lahendamiseks on aega 45 minutit.

Seejärel loositakse laulmise järjekord, mis kehtib ka järgneva noodistlaulmise puhul.

3) lihtsa harjutuse laulmine noodist astmenimedega

II osa – laulu esitamine

Osavõtja esitab ühe Eesti helilooja laulu omal valikul. Õpilane esitab laulu peast, kas *a cappella* või naturaalpilli(de) saatel temale sobivas helistikus.

III osa – eelnevalt ettevalmistatud kirjalik töö teemal *Minu muusikaelamus* (vt juhend lisas) (maht 1 lehekülge; formaat A4, kirja suurus 12, reavahe 1,5). Tööd palume saata maakonna/linna olümpiaadikomisjoni esimehele 1. veebruariks 2010

Üleriigilisest voorust osavõtja(te) töö(d) saadetakse koos protokolliga olümpiaadikomisjoni esimehele (vt lk 2 Üleriigilisele žüriile saadetavad tööd)

IV osa – omalooming

Osavõtja esitab kuni 3-minutilise varem ettevalmistatud omaloomingulise teose.

Teose loomiseks võib kasutada vokaali, akustilisi muusikainstrumente, elektroakustilisi, audiovisuaalseid ja multimeedia vahendeid.

Omalooming võib olla pealkirjastatud laul (*a cappella* või saatega), instrumentaalpala, või elektroakustiliste-, audiovisuaalsete ja/või multimeedia vahenditega loodud kompositsioon.

Esitusele võib kaasata teisi lauljaid ja instrumentaliste.

Teose muusika peab olema olümpiaadil osaleja originaallooming.

Teos esitatakse mõlemas voorus avalikult elavas ettekandes või žanrispetsiifikast lähtudes vastavalt salvestiselt.

Omaloominguline töö võib olla sama piirkondlikus ja üleriigilises voorus.

Noorema rühma olümpiaadi II ja IV osa on mõlemas voorus avalikud esinemised.

Gümnaasium

Olümpiaad koosneb neljast osast.

I osa – muusikalis-teoreetiline osa, mille sisu lähtub muusikaõpetuse riikliku ainekava põhikooli III kooliastme õpitulemustest:

1) kirjalikud ülesanded (sh küsimused, mis koostatakse ajakirja *Muusika* 2009. aastal ilmunud väljaannete ning veebilehekülgede www.folk.ee, www.concert.ee, www.Jazzkaar.ee põhjal)

2) muusika kuulamine

Kirjalike ülesannete (sh muusika kuulamine) lahendamiseks on aega 45 minutit.

Seejärel loositakse laulmise järjekord, mis kehtib ka järgneva noodistlaulmise puhul.

3) Lihtsa harjutuse laulmine noodist (individuaalselt) kuni kahe märgiga helistikes (kaasa arvatud). Lauldakse astme- või tähtnimedega.

II osa – laulu esitamine

Osavõtja esitab ühe Eesti helilooja laulu omal valikul. Õpilane esitab laulu peast, *a cappella* või naturaalpilli(de) saatel temale sobivas helistikus.

III osa - eelnevalt ettevalmistatud kirjalik kontserdi- või muusikalavastuse arvustus. (maht 1,5 - 2 lehekülge formaat A4, kirja suurus 12, reavahe 1,5). Juhend vt Lisa

Tööd palume saata maakonna/linna olümpiaadikomisjoni esimehele 1. veebruariks 2010.

(Üleriigilisest voorust osavõtjate tööd saadetakse koos protokollidega olümpiaadikomisjoni esimehele vt lk 2 Üleriigilisele žüriile saadetakse tööd).

IV osa – omalooming

• Osavõtja esitab kuni 3-minutilise varem ettevalmistatud omaloomingulise teose. Teose loomiseks võib kasutada vokaali, akustilisi muusikainstrumente, elektroakustilisi, audiovisuaalseid ja multimeedia vahendeid. Omalooming võib olla pealkirjastatud laul (*a cappella* või saatega), instrumentaalpala, või elektroakustiliste-, audiovisuaalsete ja/või multimeedia vahenditega loodud kompositsioon.

Esitusele võib kaasata teisi lauljaid ja instrumentaliste.

Teose muusika peab olema olümpiaadil osaleja originaallooming.

Teos esitatakse mõlemas voorus avalikult elavas ettekandes või žanrispetsiifikast lähtudes vastavalt salvestiselt.

Omalooming võib olla sama piirkondlikus ja üleriigilises voorus.

Osavõtjatel, kes pääsevad üleriigilisse vooru, palutakse omalooming esitada noodistatult või žanrispetsiifikast lähtuva salvestisena.

Gümnaasiumiastme olümpiaadi II ja IV osa on mõlemas voorus avalik esinemine.

Muusikaõpetuse olümpiaadikomisjon:

esimees - Ene Kangron ene@ema.edu.ee GSM 52 03 733

Liikmed:

Janne Fridolin (Tallinna Rahumäe Põhikool)

Kadi Härma (Tallinna Pääsküla Gümnaasium)

Koidu Ilmjärv (Tallinna Õismäe Humanitaargümnaasium)

Jaanus Kann (Tallinna Nõmme Gümnaasium)

Eve Karp (Tallinna Reaalkool)

Katrin Raamat (Tallinna 37. Keskkool)

Inge Raudsepp (Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus)

Aive Skuin (Audentese Erakool)

Liivi Urbel (Tallinna Inglise Kolledž)

Lisad 2010. aasta muusikaõpetuse olümpiaadi juhendile

Lisa I

Nõuandeid 6.-7. klasside töö *Minu muusikaelamus* kirjutamiseks (Koostajad Karolina Sepp, Aive Skuin)

Kuulamis-, arutlemis- ja reflekteerimisoskus on vajalik igale inimesele. Muusika puhul on üheks selliseks võimaluseks kontserdil kuuldu üle mõtiskleda ja püüda arvamust avaldada ning seda põhjendada. Et ennast arusaadavalt väljendada, tuleb kasuks teadlik muusikaliste oskussõnade kasutamine. Huvitav ja põnev kirjeldus loob emotsionaalse pildi ka neile, kes kontserdil ei käinud.

Järgnevad soovitusel aitavad kaasa muusika kuulamisoskuse arendamisele, hinnangu andmisele ning selle põhjendamisele. Suhtu nõuannetesse loovalt, arvestades kuulatud muusika iseärasusi.

Üldine informatsioon

- Mis oli kontserdi (kuulatud muusika) pealkiri?
- Kus ja millal sa kontserti külastasid?
- Mis oli kontserdi teema (üldeesmärk)? Seo oma seletus pealkirjaga.
- Millist muusikat esitati (vokaal-, instrumentaal-, koori-, orkestri-, kammer-, vm)?
- Kelle muusikat esitati (helilooja nimi, rahvus, ajastu)?
- Kes esines(id) (nimed, kas solist, ansambel, koor, sümfooniaorkester, dirigent vm)?
- Mis tegi kontserdi eriliseks?

Lugu, mis sulle kõige rohkem meeldis

- Mis oli loo pealkiri?
- Mis stiilis on lugu kirjutatud (klassikaline, folk, *rock*, *pop*, *jazz* vm)?
- Milline oli esituse tase (intonatsiooni puhtus, tehnika, süvenemine, kaasahaaravus jm)?
- Milliseid emotsioone selle loo kuulamine sinus tekitas? Põhjenda.
- Mille poolest oli see lugu meelde jääv?
- Võrdle teost ka teiste esitatud muusikapaladega. Kuidas sobis valitud lugu kogu kontserdi konteksti?

Lisaküsimused

- Võrdle kontserti oma varasema muusikakogemusega.
- Millist muud informatsiooni sa said (esinejate, saali vm kohta)? Mida sa veel teada oleksid tahtnud?
- Milliseid ettepanekuid teeksid esinejatele/ kontserdiorganisatoritele?

Vormistamine

- Märki nimi, klass, kuupäev.
- Kasuta reavahet 1,5 ning kirja suuruseks vali 12, (Times New Roman).
- Olümpiaadile esita töö, mille pikkuseks 1 – 1,5 lehekülge.
- Loe töö mitu korda läbi, et ühtki viga poleks (kontrolli ka nimede õigekirja!).

Lisa II

Nõuandeid kontserdi või muusikalavastuse arvustuse kirjutamiseks gümnaasiumis (Koostaja Ia Rimmel)

Arvustus võiks koosneda kolmest osast: sissejuhatus, teema arendus ja kokkuvõte.

Sissejuhatuses tuleks kirja panna üldine informatsioon:

- mis kuupäeval ja kus kontsert toimus,
- kes esinesid,
- milliseid teoseid esitati;
- lisada paar üldistavat lauset kontserdi üldmeeleolust või kontserdikava ülesehitusest.

Teema arendus peab sisaldama arutlust kontserdist. Alustada võiks esitatavatest muusikateostest. Kirjutise värvikamaks muutmiseks võib otsida huvitavaid fakte ja tsitaate heliloojatest või kasutada kavalehel olevat teavet. Siiski ei maksaks sõna-sõnalt kavalehel olevat tsiteerida, vaid mõne huvitava mõtte või fakti põhjal omi mõtteid ja järeldusi esitada. Suurem osa teema arendusest peaks sisaldama mõtteid esinejate ja esituste kohta. Esituse analüüsimisel tuleks lähtuda näiteks järgmistest kriteeriumidest:

- lähemalt võiks rääkida esinejatest, kasutades taas materjali kavalehelt või otsida lisaks Internetist. Kui materjali on väga palju, tuleks sealt valida olulisem (valikuliselt konkursivõidud, esinemised kuulsates kontserdisaalides, koostöö nimekate interpretidega jne).
- Kas esineja pillimänguoskus (või lauluoskus) oli heal tasemel või jättis soovida? Miks sa nii arvad?
- Kas esitus avas sinu arvates selle helilooja stiili- ja mõttemaailma? Oluline oleks ka põhjendada ja seletada, mida arvad sina selle helilooja muusikast ja kuidas peaks seda sinu arvates esitama.
- Kas esitus oli
  - originaalne ja erakordne,
  - pigem korralik ja tavapärane,
  - veider ja arusaamatu,
  - pettumus.

Taas tuleks põhjendada, miks sa niimoodi arvad.

- Kui arvustada ooperit või muusikali, siis tuleks rääkida ka lavastusest, dekoratsioonidest, kostüümidest, tantsuseadetest jm.

Kokkuvõte võiks koosneda kolmest-neljast lausest, kus tuuakse ära

- arutlusest tekkinud järeldused,
- arvamused sellest, kas kontserdil kuulnud muusika konkreetse interpreedi (interpretide, orkestri jne) esituses tekitas mõtteid (milliseid?), vaimustas (miks?), tekitas igavust (miks?) jne,
- kontserdi (muusikalavastuse) võrdlus oma varasemate kontserdikogemustega,
- ettepanekud esinejatele või kontserdikorraldajatele.

Kindlasti on oluline leida kirjutisele tabav pealkiri.

Loo nõutav pikkus on poolteist kuni kaks A4 lehekülge, kirja suurus Times New Roman 12 punkti, reavahe 1,5.

Teksti viimistlemisel tuleb pööra tähelepanu õigekeelsusele ja korrektsele sõnakasutusele, samas mitte unustada ka kujundlikku väljendust ja isikupärast stiili. Kui mõne sõna õigekirjas on kõhklusi, tasuks see üle kontrollida “Eesti keele sõnaraamatust” või “Võõrsõnade leksikonist”. Esinejate ja heliloojate nimed võiks kavalehelt üle kontrollida, kui seda võimalust pole, siis ENEst, mõnest (võõrkeelsest) muusikaleksikonist või äärmisel juhul Internetist. Arvutis kirjutatud tekst tasub alati vähemalt üks kord välja printida ja üle lugeda – nii leiab üles ikka ette tulevad näpuvead.